

श्री श्री शिक्षाष्टकम्

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam”

Caitanya-Caritāmṛtam III.20,9–70

(Gauḍīya-Maṭh’s utgåva)

till tyska och med kommentarer

Svāmī Sadānanda Dāsā

till svenska och © Kid Samuelsson 2007

[Ur Walther Eidlitz Caitanya-bok: De i bengalitexten infogade åtta sanskritstroferna är väl styrkta som Caitanya's Egen undervisning. Då Han inleder Sin undervisning är Han i medvetandet om att vara Världslärare, den disharmoniska tidsålderns Avatāra, och till att börja med skildrar Han i en mångskiktad strof den allt starkare uppenbarelsen av Guds bhakti-śakti som följer på ett oupphörligt Kṛṣṇa-saṅkīrtanam. Men under Sitt skildrande av saṅkīrtana's makt och härlighet råkar Han snabbt i andra bhāva-s, i medvetandet om att vara en bhakta, ja, (t.o.m.) en jīva utan bhakti, som ber Gud om bhakti. Och till slut är Han fullständigt i medvetandet om Sitt väsen som Rādhā.

Śikṣāṣṭakam leder under sitt förlopp allt djupare in i Caitanya-līlā-n's dramatik. Bengali-stroferna som följer på sanskritverserna utvecklar motivet ytterligare. De tjänar dessutom det syftet att även de bhakta-s som studerar C.C. och inte alls eller endast bristfälligt behärskar sanskritspråket ändå erhåller den fulla esoteriska innebörden.

Man bör lägga märke till att endast de båda mest förtroliga vännerna Svarūpa Dāmodara och Rāya Rāmānanda vilka känner Caitanya's innersta hemlighet är närvarande vid detta tillfälle.]

(Inledning:)

”Klok är den som gör Kṛṣṇa's ārādhanam²⁾ genom saṅkīrtana-yajña¹⁾ emedan denne kommer till Kṛṣṇa's fötter³⁾.” (III,20,9)

1) Ordet *yajña* betyder ”föräran, dyrkan” eller ”göra pūjā”, alltså en ritual; men det betyder även ”i gemenskap med”. Med den senare innebörden skulle översättningen lyda: ”... den som gör Kṛṣṇa's ārādhanam (med) saṅkīrtanam ...”

S1) [S = Svāmī Sadānanda Dāsa] Prabhupād [Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura] förklarade att äkta saṅkīrtanam innebär att man överlåter sig själv, offerar sig själv i denna saṅkīrtanam, som gḥṛtam (rent smör) och andra ting ger sig åt offerelden.

S2) *Ārādhanam* innebär en metod att helt och fullt tillfredsställa den som ska tillbedjas, tjānas.

2) Genom nāma-saṅkīrtanam blir Kṛṣṇa prīta (gladd, tillfredsställd) så att Han har prīti till bhakta-n och skänker honom prema.

3) ”Att komma till Kṛṣṇa's fötter” innebär att få prema och därmed sevā för Kṛṣṇa. I denna vers medklingar att det inte är klokt att glädja Kṛṣṇa på andra sätt. I C.C. I,3,62 säger Caitanya: ”Lycksalig och klok är den som tillbedjer Kṛṣṇa genom saṅkīrtana-yajña. Den dumme förblir i saṁsāra. Denna Kṛṣṇa-nāma-yajña är essensen av alla yajña-s.”

”De kloka tillbedjer genom yajña-s, av vilka saṅkīrtanam är den viktigaste, den som är Kṛṣṇa-varṇa¹⁾, den som till Sin tviṣṭ²⁾ är a-kṛṣṇa, tillsammans med Hans aṅga-s³⁾, upāṅga-s⁴⁾, astra-s⁵⁾ och pārṣada-s⁶⁾.” (III,20,10 = C.C. I,3,50 = Bhā XI,5,32)

1) *Kṛṣṇa-varṇa* kan ha två betydelser: a) Den vilkens hudfärg (varṇa) är kṛṣṇa (regnmolns-artad); b) Den som besjunger, beskriver Kṛṣṇa, uppberar Hans Namn eller föranleder att andra talar om Kṛṣṇa eller uttalar Hans Namn. Vilken betydelse som här ska väljas ger sig av sammanhanget med nästa ord.

2) *Tviṣṭā-kṛṣṇa* kan betyda två saker: a) tviṣṭā + a-kṛṣṇa, d.v.s. till sin glans icke-kṛṣṇa (icke regnmolns-artad); b) tviṣṭā + kṛṣṇa, d.v.s. till sin glans kṛṣṇa. Tydningen enligt a) skulle inne-

bära att Bhagavān är av icke-kṛṣṇa eller icke-regnmolns-artad hudfärg, vilket skulle innebära att det därmed var Caitanya som åsyftades, emedan Han har en gyllene hudfärg. I C.C. I,3,55 heter det att med ”icke-kṛṣṇa hudfärg” menas gyllene hudfärg. I enlighet med detta måste då i punkt 1) innebörden b) gälla: *Den gyllene Bhagavān, vilken uttalar Namnet Kṛṣṇa och föranleder andra att göra detsamma.* De andra kombinationerna av 1 a)–b) och 2 a)–b) är logiskt motstridiga.

S) Detta är den översättning som Jīva ger i sin Bhāgavata-kommentar.

3) *Aṅga* = kroppsdelar som händer och fötter.

4) *Upāṅga* = lemmarnas delar, som exempelvis fingrar och tår.

5) *Astra* = vapen, som exempelvis sudarśana-cakra. Eftersom Caitanya Själv inte bär några vapen blir översättningen: ”... *Bhagavān Caitanya* vilkens vapen är skönheten i Hans gestalt, kroppsdelar och lemmar.” Därför heter det i C.C. I,3,57–59: ”Aṅga-s och upāṅga-s är vapnen. Bhakti’s fiender, som karma, dharma och icke-dharma är motståndarna vilka utbreder djupt mörker omkring sig, kaliyuga’s smuts. Caitanya lyfte emellertid Sina båda armar högt upp i luften och ropade: ’Hari!’. Med prema-blickar såg Han sig omkring, förintade mörkret och försatte alla i prema.”

6) *Pārṣada-s* = (tillsammans med) Hans Egna eviga följeslagare.

”Detta nāma-saṁkīrtanam åstadkommer att allt som inte har sann livs-mening, som inte har ett verkligt levnadsmål (artha) och inte leder till Honom, blir förintat, och det förorsakar uppkomsten av allas sanna lycka liksom ullāsa (extatisk hänförelse) i prema till Kṛṣṇa.” (III,20,11)

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’ s” första vers

श्री श्री शिक्षाष्टकम्
चेतोदर्पणमार्जनं भवमहादावाग्निनिर्वापणं
श्रेयः कैरवचन्द्रिकावितरणं विद्यावधूजीवनम् ।
आनन्दाम्बुधिवद्धनं प्रतिपदमं पूर्णामृतास्वादनं
सर्वात्मस्नपनं परं विजयते श्रीकृष्णसङ्कीर्तनम् ॥१॥

Śrī Śrī Śikṣāṣṭakam

ceto-darpaṇa-mārjanam bhava-mahādāvāgni-nirvāpaṇam
śreyaḥ-kairava-candrikā-vitarāṇam vidyā-vadhū-jīvanam
ānandāmbudhi-varddhanam prati-padam pūrṇāmṛtāsvādanam
sarvātma-snapanam param vijayate śrī-kṛṣṇa-saṅkīrtanam

”Śrī-Kṛṣṇa-saṅkīrtanam¹⁾ är såsom det högsta²⁾ (param) på ett särskilt sätt segerrikt³⁾ (vi = på ett särskilt sätt; jayate = det är segerrikt). Det innebär putsandet (mārjanam) av ceta’s⁴⁾ (cetas = cittam) spegel⁵⁾ (darpaṇam), utsläckandet⁶⁾ (nirvāpaṇam) av den stora skogselden⁷⁾ (mahā = stor, dāva = skog, agni = eld) av bhava (bhava = saṁsāra = bindning till förvandlingsvärlden, alltså bhava = vara tvungen att bli återfödd), utbredandet (vitarāṇam) av månskensljuset (candrikā) för det verkligt värdefullas (śreyas) lotus⁸⁾ (kairava), livskraften (jīvanam) för Fru Vishet, Drottning Bhakti⁹⁾ (vadhū = fru, vidyā = vishet), det åstadkommer tillväxandet¹⁰⁾ (varddhanam) av ānanda’s ocean (ambudhi), det åstadkommer smakandet, erfandet (āsvādanam) av amṛta-n¹¹⁾ (rasa-n) i hela dess fullhet (pūrṇa), och detta med varje enskild stavelse¹²⁾ (prati = varje, pada = stavelse) samt badandet¹³⁾ (snapanam) av allas (sarva) ātmā-s¹⁴⁾.” (III,20,12)

1) Kṛṣṇa’s saṅkīrtanam skulle i sig kunna betyda saṅkīrtanam av Kṛṣṇa’s Namn, Hans gestalt, Hans egenskaper och Hans līlā o.s.v. men i vers 11 talades det tidigare om Namnets saṅkīrtanam och alltså väl även här det hörbara uttalandet eller sjungandet av Kṛṣṇa’s Namn, som exempelvis Govinda, Gopāla, Mukunda, Murāri, Rāma o.s.v..

S1) Jīva Gosvāmī säger i ”Bhakti-Sandarbha” att sādḥaka-n med bhakti ska utöva śravaṇam (lyssnande), kīrtanam (sjungande) och smaraṇam (begrundande; att hålla i minnet, i tankarna) av Bhagavān’s Namn. Då hans cittam har blivit helt rent och bhakti-n har blivit till sthāyī-bhāva eller prema, kommer gestalten, egenskaperna, līlā-s o.s.v., tilldragna av denna form av bhakti, att spontant lysa upp i cittam.

I ”Bhaktiratnākara” berättas, att mot slutet av Jīva’s līlā – han blev över hundra år gammal; alltså efter Caitanyas bortgång – försökte Bengalens bhakta-s i ett brev få Jīva att ge dem tillåtelsen att de även skulle få göra saṅkīrtanam av Kṛṣṇa’s gestalt, egenskaper och līlā-s.

Jīva tillät då detta under förutsättning att endast de deltog vilkas cittam hade blivit fullkomligt rent genom nāma-saṁkīrtanam.

Av Caitanya's biografier framgår att Caitanya Själv endast gav anvisning om nāma-saṁkīrtanam, och Han Själv gjorde saṁkīrtanam av Kṛṣṇa's gestalt, egenskaper och lilā-s endast i kretsen av några få utvalda pārśada-s. Många av Kṛṣṇa's Namn innehåller *syftningar* på Hans lilā-s, och dessa får sjungas, men *inte beskrivningarna* av Hans lilā-s.

S2) Det betyder "som den högsta upāya (metoden, medlet)", förklarat i vers 8.

S3) Det innebär att saṁkīrtanam förmår övervinna alla hinder på vägen till mukti och prema-sevā.

3) I denna grammatiska form ryms antydningen att den jīva som har gjort saṁkīrtanam på rätt sätt och har kommit till målet kan utbrista i ett högt jubel över storheten i nāmasaṁkīrtanam vilket segerrikt har övervunnit alla hinder.

S) Jag finner det vara troligt att Caitanya med denna grammatiska form (ātmanepadam) i dold form har uttalat en välsignelse över världens jīva-s för att de därigenom verkligen ska komma så långt.

4) Ātmā-n's = jīva-n's väsen är śuddha-buddha-mukta. ("Buddha" kallas någon som har bodhi eller klar kunskap, är helt vaken; "mukta" betyder: han är fri från bindningen till Māyā.)

En sådan ātmā's cittam är alltså rent, genomskeinligt och häftar inte fast vid ting som inte hör till hans eget väsen. Den Māyā-bundna (baddha) jīva-ātmā-n har emellertid höljenas upādhi-s (övertäckningar, orenheter) med vilka han identifierar sig. Avidyā (ovetenhet), vāsanā-s (lust- och hatfrön), saṁskāra-s (tanke- och levnadsvanor) och karma-āśaya (summan av karma i fröform) gör denne jīva's cittam orent.

5) Cittam liknas vid en spegel (darpaṇa) eftersom cittam ursprungligen är som en klar spegel som har förmågan att i sig själv uppta och återspegla ett framför denna befintligt ting (vastu). Då spegeln är ren förmår den återspegla det som är framför den. Det måste emellertid vara något som är tillräckligt nära spegeln. Kṛṣṇa och Hans rike är överallt närvarande och rumsligt obegränsade. Alltså är Kṛṣṇa och Hans rike det enda som beständigt står närmast varje varelses cittam. Då uppstår frågan: då den direkt framför cittam befintlige Kṛṣṇa och Hans rike erfars i det rena cittam måste det då också inte vara möjligt att ett rent cittam skulle kunna uppfatta vår världs ting korrekt? – Nej, det är inte möjligt, eftersom cittam endast kan varsebli den här världens ting, även idéer o.s.v. genom förmedling av manas och buddhi. Det är endast Bhagavān som är helt omedelbart nära detta cittam. Dessutom finns det ingen sak eller idé, som återspeglad i cittam, skulle kunna uppfylla hela spegeln på alla sätt – så som Kṛṣṇa gör – i det att Han inte lämnar något utrymme för någonting annat att återspeglas.

Så länge som vāsanā-s, saṁskāra-s och karma-āśaya finns i cittam, så länge som det alltså ligger ett smutsskikt över denna spegel, kan Bhagavān inte varseblivas.

Ordet "*mārjanam*" betyder ordagrant "ett instrument", som en borste, kvast eller trasa. Användningen av detta ord antyder att det behövs ett hårt arbete för att få cittam's spegel ren. Som det om och omigen upptagna, ansträngande putsandet av en spegel, vilken har varit mycket smutsig, får denna att bli och förbli ren, så ska man ovavbrutet, utan avbrott och utan aparādha göra Śrī-Kṛṣṇa-saṁkīrtanam.

6–7) *Nirvāpaṇam* är processen av ett slutgiltigt utsläckande. Man kallar tillståndet efter det inträffade nirvāpaṇam *nirvāṇa*. Det brännande som jīva-n på grund av trefaldig tāpa genomlider liknas vid en skogsbrand.

S) *Tāpa* = kval, brännande hetta. *Tāpa* är trefaldig: a) *ādhyātmika-tāpa* eller det som stammar ur det egna inre, ur det egna psyket eller själen; b) *ādhibhautika* eller kval som stammar från andra varelser (bhūta-s); c) *ādhi-daiva* eller kval som stammar från regn, hetta, storm,

naturkatastrofer o.s.v.

Som en skogsbrand förbränner *hela* skogen, så gör detta brännandes trefaldiga kval jīva-n ur stånd att utveckla sitt eget väsen. En stor skogsbrand uppstår som bekant genom upphettning och friktion mellan träden själva. På samma sätt uppstår inte det trefaldiga kvalets brännande genom någon annan än jīva-n själv, utan genom friktionen mellan hans olika vāsanā-s' ömsesidiga rivande i hans cittam.

Vi håller ofta andra ansvariga för vårt lidande. Det är bhrama (villfarelse). Vi handlar andligen, kroppsligen och genom ord på grund av de trängande begären eller impulserna hos vāsanā-s i cittam. Följderna av våra gärningar måste vi bära och ta på oss, och de andra människorna, de som åsamkar oss lidande, är ingenting annat än blott de instrument som bringar oss resultatet eller frukten av vårt eget karma. Då vi gör något fult mot människor som tillfogar oss lidande, istället för att hålla oss själva ansvariga, tillfogar vi oss endast nytt, dåligt karma vars följder vi senare måste bära.

Då skogen brinner så kan det mitt i skogen befintliga trädet inte räddas. Jīva-n har på ett liknande sätt själv bundit sig fast i förvandlingsvärlden, med snaran av förhoppningar om glädje och lycka i världen, så att han under det trefaldiga kvalets brännande inte kommer loss och inte kan bli sevā-tillvänd.

Som en skogsbrand förbränner skogen till aska och upphäver skogens existens, så att inte ett tecken på skog överhuvudtaget kvarstår, så är det med jīva-n. Han är till sitt inre väsen bestämd att vara Kṛṣṇa-dāsa, och i överensstämmelse därmed göra Kṛṣṇa-sevā. Men, fastbunden av vāsanā-s i förvandlingsvärlden, förmår han utifrån sig själv inte ens ha tanken på Kṛṣṇa-sevā, och så förblir bara detta brännande, och av hans väsen som Kṛṣṇa-dāsa blir bara askan synlig.

Då det emellertid under lång tid regnar mycket kraftigt, och med hagel, kan det få en skogseld att slockna. Endast genom oavbrutet, långvarigt Kṛṣṇa-saṁkīrtanam kan saṁsāra's kval upphöra.

En lätt blåst med regn förmår släcka en liten eld, men ingen skogsbrand. Likaså förmår tröst och uppmuntran från andra människor, deras materiella hjälp, medicin o.s.v. inte undanröja jīva-n's lidande, hans bindning till förvandlingsvärlden och det därur uppstådda trefaldiga brännandet.

8) Lotus heter här *kairava*, alltså en *kumuda*. Kumuda är den art av lotus som slår ut då månskenet berör den. Efter det att ceta's spegel har blivit ren och saṁsāra's brännande har upphört är Kṛṣṇa-saṁkīrtanam som månskenet för denna lotus (kumuda) som spricker ut och slår ut i blom. Det vill säga, först utvecklas viljan att vända sig till Kṛṣṇa i sevā, och därefter slår vāsanā-n till Kṛṣṇa-sevā ut i blom.

Vi håller många saker i världen för att vara det verkligt värdefulla (*śreyas*) och det som ska skänka oss lycka. Men dessa ting binder oss bara fastare till saṁsāra och när endast det trefaldiga brännandets lågor. Det verkligt värdefulla måste vara så beskaffat att det är permanent, aldrig slår över i lidande och vara av sådan art, att – när vi uppnår det – det oavbrutna rännandet efter lycka en gång för alla upphör. Det enda verkligt värdefulla är Kṛṣṇa-sevā, men för detta behövs först och främst upplysandet av kunskapen om vem jīva-n är och vem Kṛṣṇa är; alltså utvecklandet av sambandha-jñāna (det ömsesidiga förhållandet) mellan jīva-n och Bhagavān. Och först därefter kan vāsanā-n till sevā slå ut och blomma. Men denna kunskap (jñānam) och denna sevā-vāsanā förutsätter att jīva-n först och främst överhuvudtaget blir Kṛṣṇa-tillvänd. Och denna vändning till Kṛṣṇa är det första utvecklingsstadiet av det verkligt värdefullas lotus. Och detta kan endast ske genom Kṛṣṇa-saṁkīrtanam, och styrkan i nāma-saṁkīrtanam förorsakar att denna lotus utvecklas vidare till kunskapen om förhållandet mellan Bhagavān och ātmā-n, och slutligen till sevā-vāsanā-n's fulla blom.

9) Saṁkīrtanam liknas vid livskraften i ātmā-n's višet. Vari består då denna vidyā eller višet? Vidyā är det varigenom man förstår och den högsta vidyā är den vidyā genom vilken man förstår något varigenom nödvändigheten utesluts att vara tvungen att ytterligare veta något överhuvudtaget. Endast då man vet vem Kṛṣṇa är behöver man inte veta något mer eftersom Kṛṣṇa är āśraya-tattvam (urgrunden) till alla ting. Verkligt vetande, genom vilket Kṛṣṇa kan bli känd, är bhakti. Rāya Rāmānanda sade: "Förutom bhakti till Śrī Kṛṣṇa, finns det ingen vidyā." (C.C. II,8,199)

Vidyā eller Kṛṣṇa-bhakti liknas vid en fru, eftersom denna bhakti liknar det som en ädel kvinna till sin natur är, *komala* (öm, fin, känslig), *snigdā* (mjuk mot andra varelser), hängiven sin sevā, *madhura* (ljuvlig), alltid genom sitt leende glädjande andra, själv fylld av glädje och alltid mån om att av blygsel hålla sig själv dold. Den i vilkens cittam Drottning Bhakti av kṛpā har uppenbarat sig blir till sin karaktär som denna Fru Višet – bhakti – själv.

Saṁkīrtanam är livskraften för denna bhakti, vidyā och motsvarande karaktär hos människan. Ty utan saṁkīrtanam kan bhakti-n inte komma in i cittam och utan saṁkīrtanam kan den inte varaktigt förbli där.

I denna första vers talas det om att nāma-saṁkīrtanam är den högsta metoden, medlet (upāya), och detta är fallet till och med ordet "jīvanam" i slutet av versens första hälft. I det som följer därpå är det inte längre tal om saṁkīrtanam som en väg eller medel till målet, utan om saṁkīrtanam som högsta *upeyam* eller mål, ty från och med nu talas det om av vilken art förståelsen och erfandet av Namnets mādhyam (ljuvlighet) är.

[S] Med detta menas, att med den rätta kunskapen om identiteten mellan *nāma* och *nāmī* ingår (medföljer) kunskapen om Namnets väsen som mādhyam, som ānanda och som rasa.

Nāmī är den person eller sak som Namnet syftar på. I motsats till alla namn i Māyā-världen är Kṛṣṇa's Namn helt och fullt identiskt med nāmī-n, d.v.s. bäraren av Namnet, Kṛṣṇa Själv. Men förutsättningen för att kunna förstå detta är att de i denna vers tidigare nämnda fyra stadierna har uppnåtts.]

10) Efter det att de tidigare nivåerna har blivit uppnådda uppfyller ānanda bhakta-n's cittam, ty det faktum att han i bhakti får göra sevā för Kṛṣṇa och Hans Namn, uppfyller honom med ānanda.

S) Dessutom var bhakti-n på de föregående stadierna inskränkt till saṁvid-śakti-n's funktionssätt. Nu har emellertid bhakti-n blivit till sthāyī-bhāva och prema, d.v.s. bhakti-n's hlādinī-aspekt uppenbarar sig, vilket betyder att bhakti-n skänker kännedomen om och erfarenheten av, vilken och vad ānanda är. Och detta innebär ānanda för bhakta-n's cittam.]

Ānanda-n i form av sevā och bhakti i bhakta-n's hjärta liknas vid ett hav, ty bhakti-sthāyī-bhāva och prema är oändligt vida och oändligt djupa som havet. Så som månen får havet att stiga så att det blir fullt av mångfaldiga rörelser, så stegras ānanda-n i bhakta-n's hjärta på mångfaldigt sätt genom saṁkīrtanam.

11–12) *Pūrṇa-amṛta* betyder: Fullheten av amṛta-n eller *alla* rasas. Caitanya säger i C.C. I,16,110: "Kṛṣṇa's Namn, Kṛṣṇa's egenskaper och Kṛṣṇa's līlā är som Kṛṣṇa Själv alla sat-cit-ānanda." I C.C. I,1,54 heter det: "Kṛṣṇa, Kṛṣṇa-bhakti, prema och nāma-saṁkīrtanam är alla till sitt väsen ānanda."

Alltefter arten av bhakti uppenbarar Kṛṣṇa's Namn motsvarande rasa. Pūrṇa betyder också, att om man tar bort hela fullheten, så förblir hela fullheten. Alltså är pūrṇam på alla sätt obegränsad och outtömlig. Då det alltså heter att man tar en liten del, så innehåller denna lilla del hela fullheten. Av detta följer, att hela Namnets mādhyam är innesluten i varje stavelse och i varje kombination av stavelser. Under inflytande av stark prema hände det att Caitanya

inte kunde uttala hela Namnet Jagannātha, utan endast ”Jaja-gaga”, och ändå erfor Han Namnets mādhyam i hela dess fullhet.

Namnets mādhyam stjal cittam på ett sådant sätt att då det en gång har uttalats så vill tungan inte upphöra med det. I ”Padyāvali” [S] en antologi med verser av Rūpa Gosvāmī, vilka inte stammar från honom själv, och som handlar om Rādhā och Kṛṣṇa och börjar med verser av Vidyāpati och Caṇḍīdāsa (ca 80 år före Caitanya), och fortsätter till tiden då Viśvanātha Cakravartī fanns här på jorden] heter det: ”Rādhā säger: ’Någon har låtit Mig höra Namnet Śyāma. Namnet trängde in i Mitt öra, berörde Mitt hjärta djupt och har bringat Min prāṇa helt i förvirring. Jag vet inte hur mycken madhu (honung) som ryms i detta Namn och Jag kan inte längre släppa det ur Min mun. Jag gör japa av detta Namn oavbrutet och är inte i stånd att göra något annat. Säg Mig, sakhī, hur ska Jag någonsin kunna komma till Kṛṣṇa?’ ”

Namnet förorsakar inte endast att tungan strävar efter att alltid uttala det, utan det försätter alla sinnen i uppror. I Rūpa’s Vidagdha-Mādhava I.33 heter det (= C.C III,1,99): ”Paurṇamāsī säger till Nandīmukhī: ’Jag vet inte av vilka nektarströmmar (amṛta-s) de båda stavelserna kṛ-ṣṇa består. Då de dansar i munnen förorsakar de vāsanā-n efter att ha otaliga ansikten. Då de spirar i örats inre uppstår begäret efter tusen öron. Och då de kommer in i cittam’s förgård föranleder de att all annan sinnesverksamhet upphör.’ ”

13–14) Ordet *ātmā* betyder här liksom ofta annars höljena, manas, cittam, buddhi, sinnena och ātmā-n själv. Med ”bada” menas ”få att bada” (kausativ form), annars hette det *snāna*. Alltsedan en tid utan början har kroppen (deha), manas och sinnena blivit brända på ett dylikt sätt av den trefaldiga elden av omkringirandet i förvandlingsvärldens öken, men nāmā-saṁkīrtanam, även om det så bara är en droppe, svalkar och renar hela människan, inklusive hennes ātmā. Då Namnet uppenbarar sig på tungan hos en människa som är tillvänd Kṛṣṇa-sevā då översvämmas tungan av ānanda-rasa, och i cittam uppstår vågor av ānanda vilka översvämmar alla sinnen och hela kroppen med ānanda-rasa. Och inte endast hela kroppen, utan t.o.m. alla kroppens celler och porer. Sanātana Gosvāmī har förklarat detta i Bṛhad-Bhāgavatāmṛtam II,3,162.

”Genom saṁkīrtanam följer förintandet av all pāpam (synd), alla vāsanā-s och bindningen till förvandlingsvärlden. Och därutöver följer en fullkomlig luttring (śuddhi) av cittam och frukten av alla bhakti-metoderna uppnås.” (C.C. III,20,13)

”Prema till Kṛṣṇa uppstår och kunskapen och erfandet av prema’s amṛtam eller rasa. Den verkliga ankomsten till Kṛṣṇa följer och man dyker in i oceanen av sevā-amṛta.” (III,20,14)

Medan Caitanya i den första sanskritstrofen förkunnade Guds-Namnens härlighet, förändrade sig Hans bhāva, och Han hamnar nu i medvetandet om att vara en bhakta. Och Han beklagar sig över, att Han inte har nog med bhakti.

”Sedan uppstod följande (sañcāri-bhāva-s): dainyam (att känna sig eländig) och viṣāda (förtvivlan) i Mahāprabhu, och Han reciterade Sin Egen (sanskrit-)vers. Då man fattar den inre rikedom (artha) i denna vers, försvinner duḥkha (lidande) och śoka (sorg).” (III,20,15)

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’ s” andra vers:

नाम्नामकारि बहुधा निजसर्वशक्ति-
स्तत्रार्पिता नियमितः स्मरणे न कालः ।
एतादृशी तव कृपा भगवन्ममापि
दुर्दैवमीदृशमिहाजनि नानुरागः ॥२॥

Nāmnām akāri bahudhā nija-sarva-śaktis
tatrārpitā niyamitaḥ smaraṇe na kālaḥ
etādr̥śī tava kṛpā bhagavan mamāpi
durdaivam īdr̥śam ihājani nānurāgaḥ

(Ordagrant:)

”Av Namnen har Du gjort en mångfald.
Hela Din Egen śakti blev given in i dem.
För smaraṇam finns ingen tidsbetingad regel.
Av sådan art är Din kṛpā (nåd), oh Bhagavān.
Mitt öde är emellertid helt förskräckligt;
på ett sådant sätt: att till Namnen
är inte anurāga uppstånden.” (III,20,16)

”Du har uppenbarat Dina många Namn på mångahanda sätt och vis. Och in i Namnen har Du givit hela Din Egen śakti. För smaraṇam av Namnet finns ingen tidsbestämd regel. Så stor, oh Bhagavān, är Din kṛpā, men Mitt daivam (öde) är så förskräckligt att ingen anurāga till Namnet har uppstått i Mig.” (III.20,17)

”Människor begär många olika ting. Därför har Du av kṛpā förkunnat många Namn¹⁾ på många sätt och vis.”

1) Många Namn, som exempelvis Mukunda, Govinda, Hari, Putanāri [ari = fiende].

Ruci-n (förkärleken) eller vāsanā-n (önskan) är inte lika hos alla människor. Var och en begär i sitt hjärta något eget. Därför har inte alla ruci till ett och samma Namn. Genom Namnens mångfald möjliggörs att var och en i enlighet med sin egen ruci kan tjäna respektive Namn. Den som begär mukti håller Namnet Mukunda (*mukum* = mukti; *da* = givaren) särskilt kärt. Den som med alla sina sinnen önskar göra sevā för Kṛṣṇa, hyser särskild kärlek för Namnet Govinda (*go* = sinne; *vid* eller *vinda* = kännaren, behärskaren). Den som på grund av något hinder behöver hjälp, kommer att värdera Namnet Putanāri [ari = fiende] särskilt högt. Fastän samma śakti ryms i alla Kṛṣṇa’s Namn, så är det dock speciellt gynnsamt att tjäna det Namn som särskilt tilltalar en själv.

S) Det föregående gäller om Kṛṣṇa’s Eget Namn. Śāstram-s gör emellertid en åtskillnad mellan den kraft som ligger i Kṛṣṇa’s Eget Namn och Namnen på Bhagavān’s andra Varandeformer och avatāra-s.

I Pādma-Purāṇa, Uttarakhaṇḍa, Viṣṇu-Sahasra-Nāma-Stotram heter det: ”Namnet Rāma är jämbördigt med tusen Viṣṇu-Namn.” I Brahmānda-Purāṇa heter det: ”Att upprepa Viṣṇu’s Namn tre tusen gånger är samma sak som att en gång uttala Kṛṣṇa’s Namn.” Sanātana säger i sin kommentar till Hari-Bhakti-Vilāsa: ”Fastän alla Namn i sig har samma śakti, så är det ändå en skillnad mellan Kṛṣṇa’s Egna Namn och Namnen på Hans andra Varande-former och avatāra-s. Endast Namnet Kṛṣṇa förmår skänka prema. Samma åtskillnad gäller också mellan Kṛṣṇa Själv och de andra Varande-formerna och avatāra-s.” I Kṛṣṇa-Karṇāmṛta heter det: ”Det finns väl många, på sitt sätt ädla avatāra-s av Kṛṣṇa, men det finns ingen annan avatāra utom Kṛṣṇa Själv som kan skänka prema t.o.m. till buskar och slingerväxter.”

”Under måltiden, då man vilar, var man än må befinna sig, kan man tjäna Namnen. Det finns inget förbehåll när det gäller tid eller plats. Överallt och alltid skänker Namnet det som man begär.” (III,20,18)

”Bhagavān ingav hela Sin śakti i de många arterna av Sina Namn¹⁾. Mitt onda öde består däri att Jag inte har någon anurāga²⁾ till det (Namnet).” (III,20,19)

1) I Skānda-Purāṇa: ”All helig śakti, som undanröjer all pāpam, och som utvecklar sig till dānam (skänkande av gåvor), tapas, besök på heliga orter (tīrtha-s), sevā för devata-s och sādhu-s (munkar), liksom till kraften i de stora offren såsom rāja-sūja och aśvamedha, och kunskap om tattva-jñāna och ādhyātmya-jñāna, har dragits samman av Hari och deponerats i Hans Eget Namn.” (H.Bh.V. XI.196)

2) Anurāga är *här* inte prema-nivå nummer sex, eftersom sthāyī-bhāva-n i sādha-deha-n endast kan utvecklas till prema, och inte vidare. Därför ska man här tolka anurāga som prīti med utkaṇṭhā. Cakravarti säger i sin kommentar till Ujjvala-Nilāmaṇi: ”Sthāyī-bhāva-n i sādha-deha-n kan inte under några omständigheter förstärkas till anurāga.”

S) Det är här tydligt att det i Caitanya’s andra vers endast är tal om att det inte finns någon regel för Namnets *smaraṇam*, och då inte heller någon tids- och ortsinskränkning. Även i Caitanya’s egen förklaring, vers 17–19, finner man inget belegg för att det inte finns några tids- och ortsinskränningar då det gäller *kīrtanam*.

”Lyssna nu, Svarūpa och Rāma Rāya, på vilket sätt man ska tjäna Namnet, för att prema ska uppstå.” (III,20,20)

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’ s” tredje sanskritvers:

तृणादपि सुनीचेन तरोरपि सहिष्णुना ।

अमानिना मानदेन कीर्तनीयः सदा हरिः ॥३॥

Trṇād api sunīcena taror api sahiṣṇunā
amāninā mānadena kīrtanīyaḥ sadā hariḥ

”Hari är alltid föremål för kīrtanam,
för en, som är mycket ringare
än t.o.m. ett grässtrå,
för en, som uthärdar lika mycket
och t.o.m. mer än ett träd,
för en, som själv utan māna (ära),
skänker ära åt andra.” (III,20,21)

(Caitanya’s förklaring):

”Även om man själv är den högste¹⁾, håller man sig för att vara erbarmligare än ett grässtrå²⁾. Trädet ska man likna på två sätt då det gäller fördragsamhet.” (III,20,22)

1) Då det gäller ägodelar, familjestånd, respekt i samhället, vidyā och bhakti.

2) Ett grässtrå är ett erbarmligt ting, och ändå kan ett grässtrå till uppfyllelse av sitt väsen låta sig förbrukas i sevā-n för en ko, det kan bidra till husbygge (som tak) och tjäna andra. Direkt eller indirekt kan det t.o.m. vara främjande för sevā-n av Bhagavān. Men genom mig kan överhuvudtaget ingen tjänas, inte heller är jag på något sätt främjande för Bhagavān’s sevā. I denna anda ska sādḥaka-n känna sig erbarmligare än t.o.m. ett grässtrå. Det räcker naturligtvis inte att man endast uttalar denna hållning med ord. Det måste finnas anubhūti eller insikt om detta i sādḥaka-n’s cittam.

S) ”Dānyam är prema’s moder”, säger Sanātana i Bṛhad-Bhāgavatāmṛtam.

”Så som ett träd ingenting säger, även om man hugger ner det, och inte ber om vatten, även om det förtorkar, (III,20,23) men å andra sidan ger allt vad det har åt andra, ger allt vad de vill ha, fördrar hetta och regn och dessutom även skyddar andra för hetta och regn.” (III,20,24)

”En vaiṣṇava, fastän han är den högste, ska vara utan all abhimāna (abhimāna = medvetande om, att han är den högste). Han ska visa varje jīva sin aktning, eftersom han vet att Kṛṣṇa vīstas hos varje jīva.” (III,20,25)

”Den som är på detta sätt och som tar Kṛṣṇa’s Namn (tjänar Honom), i denne uppstår prema¹⁾ till Kṛṣṇa’s fotlotusar.” (III,20,26)

1) Det är ingalunda lätt för en Māyā-bunden människa att erhålla denna prema. Så länge aparādha mot Namnet finns där, kan denna aparādha försvinna genom tillflykt till Namnet

och därefter kan prema uppstå, men från utsagan om Durvāsā och Ambarīṣa i Bhāgavatam framgår att Kṛṣṇa och Hans Namn inte förlåter en aparādha mot en vaiṣṇava, så länge vaiṣṇava-n själv inte förlåter denna.

Så länge man håller kroppen och antaḥkaraṇam för sitt eget jag måste en stolthet på grund av vetande, ägodelar o.s.v. bestå. Och så länge denna stolthet består kan ingen göra kīrtanam på det sätt som har beskrivits i vers 21–25. Vad Mahāprabhu säger, innebär att man först måste upphöra med att identifiera sig med sin kropp och sin själ.

”Medan Prabhu uttalade dessa ord, tillväxte dainyam, och Han började be Kṛṣṇa om ren bhakti.” (III,20,27)

”Prema’s väsen består däri: den som verkligen har en beröring med prema, menar: ’Jag har inte en antydning av prema till Kṛṣṇa.’ ” (III,20,28)

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’ s” fjärde sanskritvers:

न धनं न जनं न सुन्दरीं कवितं वा जगदीश कामये ।
मम जन्मनि जन्मनीश्वरे भवताद्भक्तिरहैतुकी त्वयि ॥४॥

Na dhanam na janam¹⁾ na sundarīm²⁾ kavitaṁ vā jagad-īśa kāmaye
mama janmani janmanīśvare bhavatād bhaktir-ahaitukī tvayi

”Inte rikedom, inte människor¹⁾, inte en vacker fru²⁾, eller diktkonst, oh världens Herre, begär jag. Må jag, från födelse till födelse, hysa ahaitukī-bhakti (motivlös; utan andra motiv än seva) till Dig – Herren!” (III,20,29)

1) Det kan här handla om efterkommande eller lärjungar.

2) Man kan även översätta: skön diktarkraft.

”Oh Kṛṣṇa, jag begär varken rikedom, anhängare eller skön diktkonsts kraft. Skänk mig, visa mig nåden, śuddha-bhakti¹⁾!” (III,20,30)

1) Jag ber inte om rikedom, eftersom den bedårar jīva-n så att han glömmer Dig. Jag ber inte om efterkommande eller tjänstefolk och lärjungar, ty man håller dem lätt för att vara sina egna, då man anser sig vara kroppen. Jag begär ingen diktarkraft eller någon vacker fru, ty därigenom stegras endast människans stolthet.

Av denna vers följer att śuddha-bhakta-n *inte* ber Bhagavān om befrielse från återfödelse. Vāsanā för den egna sukhan’s skull och upphörandet av återfödelsens lidande är fientliga mot ren bhakti. Dessutom, om man begär Kṛṣṇa’s sevā för att man vill sin egen lycka, så är också detta begär efter Kṛṣṇa’s sevā ett hinder för śuddha-bhakti. I Bhakti-Rasāmṛta-Sindhu 1.2.15 heter det: ”Så länge den onde anden av begär efter bhukti (= begäret efter bhoga = njutningsobjekt) och mukti finns i cittam, hur skulle då någonsin den glädje som är bhakti kunna utveckla sig?”

Prahlāda bad Nṛsinha: ”Oh Nātha (Herre)! I alla tusenden av mina framtida födelser, oh Acyuta¹⁾, önskar jag alltid att ha acyuta-¹⁾bhakti till Dig.” (Viṣṇu-Purāṇa I,20,18)

1) Ordet *acyuta* kommer från roten cyu, d.v.s. förlora något, lida en förlust. *A-cyuta* betyder alltså: den som inte på något sätt någonsin förlorar sitt väsen eller sin fullhet. Acyuta är ett av Bhagavān’s Namn och en egenskap hos ren bhakti.

”I ett tillstånd av extrem dainyam¹⁾ ber Prabhu på nytt om gåvan av dāsya-²⁾bhakti och håller sig Själv för att vara en jīva som befinner sig i saṁsāra³⁾.” (III.20.31)

1) Medan Caitanya ber om śuddha-bhakti, stegrar sig detta dainyam så utomordentligt starkt att känslan, på grund av udghūrṇa, uppstår i Honom, att Han är en bhakta och inte Kṛṣṇa Själv, och inte bara en bhakta, utan en till Māyā bunden jīva. Till sitt väsen *är* jīva-n Kṛṣṇa’s nitya-dāsa men han har glömt detta, identifierar sig med upādhi-s (höljerna) och menar att han

befinner sig i förvandlingsvärlden. Ytterligheten av denna dainyam föranleder Caitanya att i nästa vers tala i en sådan jīva's anda.

2) Dāsyā-bhakti betyder här sevā i form av en sevāka eller en underordnad tjänare.

3) För att ge oss undervisningen vad vi ska be Bhagavān om har Hans kṛpā-śakti framkallat medvetandet i Caitanya, att Han Självt skulle vara en bhakti-lös jīva.

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’ s” femte vers:

अयि नन्दतनुज किङ्करं पतितं मां विषमे भवाम्बुधौ ।
कृपया तव पादपङ्कजस्थितधूलीसदृशं विचिन्तय ॥५॥

Ayi nandatanuja²⁾ kiṅkaraṁ⁴⁾ patitaṁ⁵⁾ māṁ³⁾ viṣame⁶⁾ bhavāmbudhau⁷⁾
kṛpayā⁸⁾ tava¹²⁾ pāda-¹³⁾ paṅkaja-¹¹⁾ sthīta-¹⁰⁾ dhūlī-sadr̥śam⁹⁾ vicintaya¹⁾

”Oh Du Nanda’s Son, Jag är i själva verket Din tjänare men Jag har störtat i förvandlingsvärldens (återfödelseernas) ocean vilken är full av motsättningar. Ha nåd mot Mig och betrakta Mig som ett pollen på Dina fötters lotusblomma.” (III,20,32)

1) Betrakta (tänk på ett särskilt sätt), 2) oh Nanda’s Son, 3) mig, 4) tjänaren, 5) som är fallen 6) i den antagonistiska 7) förvandlingsvärldens (bhava’s) ocean, 8) av nåd, 9) likt ett pollen, 10) som befinner sig 11) vid lotusen 12) av Dina 13) fötter.

”Jag är Din nitya-dāsa men Jag har glömt Dig och störtat i förvandlingsvärldens hav och blivit bunden av Māyā.” (C.C. III,20,33)

”Ha kṛpā mot Mig och gör så att Jag blir lik ett pollen vid Dina fotlotusar¹⁾, och att Jag, som ju egentligen är Din sevaka, kan utföra Din sevanam²⁾.” (III,20,34)

1) En lotusblommas pollen häftar helt fast vid lotusen så att pollenkornet blir oskiljaktigt från denna. På samma sätt önskar sevaka-n bli oskiljaktigt från Kṛṣṇa.

2) Sevanam kallar man det faktiska utförandet och själva processen av sevā.

(Inledning till "Caitanya-Śikṣāṣṭakam's" 6:e vers):

"Och åter steg yttersta utkaṅṭhā och dainya upp, och Han ber Kṛṣṇa om att kunna göra nāma-saṁkīrtana med prema." (III,20,35)

"Caitanya-Śikṣāṣṭakam's" sjätte vers:

नयनं गलदश्रुधारया वदनं गद्गदरुद्धया गिरा ।
पुलकैर्नितं वपुः कदा तव नाम ग्रहणे भविष्यति ॥६॥

Nayanam galad-aśru-dhārayā¹⁾ vadanam gadgada-ruddhayā girā²⁾
pulkair-nitam vapuḥ kadā³⁾ tava nāma-graṇe bhaviṣyati⁴⁾

"När ska, oh Herre, vid sjungandet av Ditt Namn, Mina ögon fyllas med flödande tårar, Min röst kvävas och Mina kroppshår resas i tjänandets glädje?" (III,20,36)

4) När ska det ske (bhaviṣyati) vid tagandet av Ditt Namn (tava nāma-graṇe) 1) med en ström (dhārayā) av oupphörliga tårar (galad-aśru) från mina ögon (nayanam) 2) med min stämma (girā), som blir avbruten (ruddhayā) av stammande (gadgada) mun (vadanam) 3) när (kadā) med resta kroppshår (pulkair) min gestalt (vapuh) översållad (nitam)?"

S) 1-3 är uttryck för sāttvika-bhāva-s = yttre lakṣana-s (kännetecken) för prema. De uppstår ur utkaṅṭhā och dainya (tårar = aśru, resta kroppshår = romānca, stamning = gadgada).

"Utan prema's rikedom är detta eländiga liv förgäves. Gör Mig till Din dāsa och skänk Mig som lön¹⁾ gåvan av prema's rikedom." (III,20,37)

S1) Prema är ingen lön; det är endast än starkare tjänande.

(Inledning till "Caitanya-Śikṣāṣṭakam's" sjunde vers):

"I aveśa (försjunkheten) i en annan rasa var upplysandet av skilsmässa¹⁾ och i udvega²⁾, viśāda och dainya gör Han *pralāpana*." (C.C. III,20,38)

S1) *Viyoga-sphuranam*, vilket inte är någon (Māyā-världens) intuition, utan "det som finns i det inre lyser upp".

S2) I trāsa (bestörtning), sañcāri-bhāva 9, kan *udvega* vara innesluten. Udvega = inte längre kunna uthärda något; *asahiṣṇutā* (sahiṣṇu = kunna uthärda). Mahāprabhu ser framför sig Rādhā i viraha. Rādhā kan inte uthärda att inte kunna tjäna. Udvega, viśāda (förtvivlan), dainyam; dessa bhāva-s är levande (genom lidande, duḥkha) på grund av att man inte kan uppnå det man begär.

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’s” sjunde vers:

युगायितं निमेषेण चक्षुषा प्रावृषायितम् ।
शून्यायितं जगत् सर्वं गोविन्दविरहेण मे ॥७॥

Yugāyitaṁ nimeṣeṇa cakṣuṣā prāvṛṣāyitaṁ
śūnyāyitaṁ jagat sarvaṁ govinda virahaṇa me

”På grund av skilsmässan (viraha) från Govinda är för Mig en bråkdel av en sekund (nimeṣeṇa = ögonblick) som en yuga; Mina ögon (cakṣuṣā) är Mig som regntidens regnande (prāvṛṣāyitaṁ), och hela världen (jagat sarvam) tycks Mig tom (śūnyāyitaṁ).” (III,20,39)

”Udvega’s dag går inte över. Ett ögonblick är som en yuga. Ögonen regnar tårar som regntidens moln.” (III,20,40)

”De tre världarna är Mig tomma [śūnya, egentligen = noll] på grund av viraha från Govinda. Som halm i elden förbränns Mitt liv och ändå förgås det inte.” (III,20,41)

(Inledning till ”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’s” åttonde vers):

(Hur Mahāprabhu förhåller sig:)

”Kṛṣṇa var likgiltig (udāsina); för att pröva Rādhā’s prema. Sakhī-s säger: ’Sluta upp med, att bry Dig om Kṛṣṇa!’ ” (III,20,42)

S) Rādhā otålig i förvirring. Sakhī-s’ råd: Förhåll Dig likgiltig! Då kommer Kṛṣṇa av sig Själv.

”Rādhā överlade detta (cintā) och i hennes nirmala¹⁾ (rena) hṛdaya²⁾ (hjärta) uppgick (uppsteg, uppenbarade sig) prema’s natur, som är svabhāvika.” (III,20,43)

1) I detta hjärta finns överhuvudtaget ingenting utom Kṛṣṇa-prema.

S1) Hjärta = hela väsendet, den andligt-själsliga apparaten, antaḥkaraṇa (antaḥ = inre, karaṇa = sinne); cittam, manas, buddhi, ahaṁkāra.

S2) Det egna väsendet = svabhāva; väsensegen, utmärkande för dess väsen. Nityasiddhā (= närvarande i sin fullkomlighet alltsedan evighet).

”Īrṣyā (respektlöshet, inte kunna tåla någon annans goda egenskaper; för Kṛṣṇa’s högsta glädjes skull), utkaṅṭhā, dainya, prauḍhi¹⁾-vinaya, alla dessa bhāva-s gick upp (uppstod) samtidigt.” (III,20,44)

S1) prauḍha = pra + uḍha, d.v.s. pragalbha = med djärva, oförvägna uttryck; vad som försig-

går i hjärtat; reaktion på den andra personen; anargala = utan regel; argala = regel.

”På grund av alla dessa bhāva-s blev Rādhā’s manas asthīra (oroligt), och inför Sina sakhī-s (som svar på deras undervisning) sade Hon följande prauḍhi-śloka [vers 48], i vilken Hon utan reservation (saṅkoca) djärvt, oföväget (pragalbha) uttryckte Sitt hjärta (Sina tankar).” (C.C. III,20,45)

”I denna bhāva (i vilken Rādhā uttalade denna vers [vers 48]) uttalade Mahāprabhu följande vers [vers 47]. Under uttalandet av denna vers uppstod i Mahāprabhu Själ just desamma bhāva-s.” (C.C. III,20,46)

”Caitanya-Śikṣāṣṭakam’s åttonde vers”

आश्लिष्य वा पादरतां पिनष्टु मामदर्शनान्मर्महतां करोतु वा ।

यथा तथा वा विदधातु लम्पटो मत्प्राणनाथस्तु स एव नापरः

āśliṣya vā pādaratām pinaṣṭu mām adarśanān marma-hatām karotu vā
yathā tathā vā vidadhātu lampāṭo mat prāṇa-nāthas tu sa eva nāparaḥ

āśliṣya (*havande omfamnat*) vā (*eller*) pāda ratām (*den fothängivna*) pinaṣṭu (*krossar Han!*) mām (*mig*) adarśanān (*på grund av att inte låta sig ses*) marma (*det innersta väsendet*) hatām (*sårande*) karotu (*Han må göra*) vā (*eller*) yathā tathā (*så eller så*) vā (*eller*) vidadhātu (*Han må arrangera*) lampāṭo (*Han, vällustingen, den girige, den omättnlige*) matprāṇanāthas (*Min livs-Herre*) tu (*emellertid*) sa (*Han*) eva (*sannerligen*) nāparaḥ (= *na aparaḥ; icke någon annan*).

S) Vers 8 exempel på Rādhā’s mati = beslutsam inriktning mot ett mål (sañcāri-bhāva); *vilāpa*: klagande (yttrande under skilsmässa). I Rūpa Gosvāmī’s ”Padyāvali”: *Rādhā’s vilāpa* (vers 337)

”Må Han omfamna Mig, eller krossa Mig, den som är hängiven Hans fötter, eller såra Mig i Mitt innersta genom att Han inte visar sig; hur Han än må ordna det, den omättnlige, så är *Han* sannerligen Mitt livs Herre, *Han* och ingen annan.” (III,20,47)

S) (*Versen uttalas endast av Caitanya; sammanfattning av versens innehåll*):

- 1) Han är målet.
- 2) Vad Han än må göra med Mig.
- 3) Om en misstanke finns där, så vederlägger Jag den.
- 4) Undervisning om plikten.

”Innebörden (artha) i denna vers är utomordentligt omfattande (extensivt, intensivt, vitt utbredd). Jag ska säga den i korthet, ty Jag kan inte komma till slutet av innebörden i denna vers.” (Endast i Rādhā-Govinda Nāth’s utgåva.)

”Jag (Rādhā) är en dāsī av Kṛṣṇa’s fötter (alltså är det Min plikt som dāsī, att genom sevā bemöda Mig om Hans sukha, vad Han än må göra) [observera: *mati*]. Han är fullhets-gestalten (rāśi) av rasa-n’s sukha¹). Om Han omfamnande Mig gör Mig till Sin Egen, eller om Han (någon omfamning är det då inte tal om) inte ens visar sig och smular sönder, krossar (förintar) Min ande och Min själ, är Han ändå Mitt livs Herre.” (III,20,48)

S) (Observera att denna vers innehåller hela den åttonde sanskrit-versen.)

S1) Han är en ānanda-gestalt. Då måste Hans glädje vara Min glädje (= Min ānanda). Även då Jag är olycklig och Min kropp slits sönder, måste det vara högsta form av rasa. Jag önskar *inte* Min sukha. (Observera! Īrṣyā (respektlöshet, att inte kunna tåla någon annans goda egenskaper; för Kṛṣṇa’s högsta glädjes skull) kan inte hänföra sig till Kṛṣṇa. Īrṣyā här i förhållande till sakhī-s.)

”Oh sakhī, lyssna till Mitt slutliga avgörande! Om Han har anurāga eller skänker Mig lidande, är Han min prāṇa’s Isā (Min livs-Herre); Han Kṛṣṇa, och ingen annan. (Han är Min Herre, *även då* Han lämnar mig i sticket.)” (III,20,49)

”Om Han lämnar andra kvinnor i sticket och Hans kropp och Hans hjärta är Mig helt underdåniga, och Han synliggör Min *saubhāgyam* medan Han skänker alla andra kval, och Han leker här hos Mig och med Mig och låter alla kvinnor veta och se detta, (III,20,50) eller om Han är *lampāṭa* (en vällusting) eller *śaṭha* (en, som inför den älskade säger kärleksfulla ord, men då han inte blir sedd av henne gör okära saker, alltså i hemlighet gör aparādha), eller *dhr̥ṣṭa* (en, på vilken man klart ser tecknen på ett kärleksförhållande med en annan, men som utan fruktan kommer och ljuger mycket skickligt och vill rentvå sig med stora ord) eller är *kapaṭha* (en, som säger en sak, men tänker något annat) och leker med andra kvinnor och skänker Mig själsliga kval (duḥka) och leker med andra inför Mina ögon – Han är ändå Min prāṇa-nātha.” (III,20,51)

S) Definition för *prema*: prema-n mellan Rādhā och Kṛṣṇa blir aldrig förstörd, även om alla orsaker till förstörelse föreligger.

”Jag räknar inte Mitt Eget lidande. Jag begär endast och allenast Hans lycka. Hans lycka är Mitt *tatparya* (levnads mål). Om Han skänker Mig lidande och detta för Honom innebär sukha, då är detta lidande det ädlaste sukham (lycka) Jag kan tänka Mig.” (III,20,52)

”Om Kṛṣṇa begär en kvinna, vilkens gestalt uppfyller Honom med lust – varför skulle Han erfara lidande genom att Han inte skulle få henne. Jag skulle falla till hennes fötter, fatta hennes hand och ta med henne och föranleda att hon kunde leka med Kṛṣṇa och göra Honom lycklig.” (III,20,53)

S) *vyākūlata* = för Kṛṣṇa's glädjes skull = absolut oro för Kṛṣṇa's skull.

”Då den älskade (kānta) är arg på Kṛṣṇa och skäller på Honom, då är Kṛṣṇa tillfreds. Hotelser och skällande skänker Honom lycka. Då Hon alltefter passande möjlighet visar māna (kränkt stolthet), så skänker det Kṛṣṇa lycka, och med liten möda uppger Hon denna māna.” (III,20,54)

”Varför skulle den kvinna leva, som vet vad som sårar Kṛṣṇa å det djupaste, och ändå har häftig *roṣa* (ilska, vrede) mot Honom? Hennes māna är till för hennes egen lyckas skull. Må en blixtnöje träffa hennes skalle! Jag vill endast eftersträva Kṛṣṇa's tillfredsställelse (eller: därigenom begär Jag endast Kṛṣṇa's tillfredsställelse, ty en sådan kvinnas död vore Hans lycka).” (III,20,55)

”Om en gopī hatar Mig men tillfredsställer Kṛṣṇa, och Kṛṣṇa begär henne, då skulle Jag gå till hennes hus och där vara hennes tjänarinna; det vore *ullāsa* (högsta, extatiska glädjestegring) för Min sukha.” (III,20,56)

”Den utstötta brahmanens fru, den äldste av alla trogna makar, gick för sin makes skull till en *veśyā* (lösaktig kvinna) och tjänade henne. Solens gång blev hindrad, maken, vilken annars skulle ha dött, förblev vid liv; hon hade tillfredsställt de tre stora huvudsakliga deva-s: Brahmā, Śiva och Viṣṇu.” (III,20,57)

”Det är Kṛṣṇa som är Mitt liv (jīvan) (förutom Kṛṣṇa kan ingen hålla Mig vid liv). Kṛṣṇa är för Mig en större skatt än Min prāṇa (livsande). Kṛṣṇa är Min prāṇa's prāṇa. Jag håller Honom (inte: håller för) högre än Mitt hjärta. Att göra sevā och göra Honom lycklig (sukhi) – denna dhyāna (tanke) är alltid närvarande hos Mig.” (III,20,58)

”Min sukha (lycka) ligger i tjänandet (sevanam). Då Kṛṣṇa har sukha genom saṅgama (direkt förening) med Mig, då och därför skänker Jag Mig åt Honom. Kṛṣṇa gör Mig till Sin kānta, säger till Mig: 'Du är Min prāṇa's härskarinnas (Īśvarī).' Jag vet Mig emellertid (abhimāna) vara dāsī.” (III,20,59)

Rādhā's prema är uteslutande inriktad på Kṛṣṇa's sukha; en prāṇeśvarī skulle säga ja till Kṛṣṇa's gestalt, till sukha och duḥka för sig själv.

”Sevā för den Älskade (kānta) är fullheten av sukha, och detta är mycket mer mādihura (glädjande, ljuvligt) än saṅgama (direkt samvaro). Vittne (śākṣi) för detta är Ṭhakuraṇī (härskarinnan Lakṣmī). Hon har sin plats på Nārāyaṇa's bröst, men hennes mati är inriktad på sevā för Hans fotlotusar. Hon gör sevā och vet sig vara dāsī.” (III,20,60)

Rādhā's tal slutar här.

”Dessa Rādhā's ord, vilka är karaktäristiska för ren prema, upplever Śrī Gaurāṅga. Begrundande dessa blir Hans manas oroligt, och sāttvika-bhāva-s fyller hans

gestalt, och Han förmår inte behärska Sitt manas och Sin deha.” (III,20,61)

”Vraja’s rena prema är som jämbūnada-guld (en art renat guld): det finns inte ett spår (doft, lukt) av egenlycka (ātmā-sukha) i den. För att i världen förkunna denna prema till Honom Själv, författade Prabhu denna vers och gav i strofer till denna förklaringen till innebörden.” (III,20,62)

”På detta sätt var Mahāprabhu försjunken (aviṣṭa) i respektive bhāva (Rādhā’s o.s.v.) och i pralāpa (taleform i virahā) reciterade Han motsvarande strofer.” (III,20,63)

”I de föregående åtta verserna hade Han givit undervisning, och Själv upplevt dessa åtta versers innebörd (artha).” (III,20,64)

”Den som reciterar eller lyssnar till dessa Prabhu’s åtta verser (de kallas śikṣāṣṭaka; śikṣa = undervisning, aṣṭaka = åttafaldig), dennes Kṛṣṇa-prema-bhakti stegras dag för dag.” (III,20,65)

”Fastän Prabhu är gambhīra¹⁾ som miljoner oceaner, så skulle Han ändå bli orolig vid uppgången av de mångfaldiga bhāva-s måne (nāna-bhāva-candrodaya).” (III,20,66)

S1) *gambhīra*: vara så djup, att det som finns i det inre, inte kommer till uttryck.

”Mahāprabhu reciterade verser ur Jayadeva’s verk (diktaren till Gīta-Govinda), ur Bhāgavatam, Rāya Rāmānanda’s Nāṭakam (= Jagannātha-Vallabha-Nāṭakam) och Karṇāmṛtam (verk av Bilvamangala). (III,20,67)

”Varje gång i vederbörande bhāva, och motsvarande dessa versers bhāva blev Han aviṣṭa (absorberad, försjunken) i respektive bhāva.” (III,20,68)

”I detta tillstånd (daśā) passerade tolv år, dag och natt. Tillsammans med Sina båda vänner (Rāya Rāmānanda och Svarūpa Dāmodara) upplevde Han denna Kṛṣṇa-rasa.” (III,20,69)